

7

Danny

„Co že to ten nový na G12 řek’ Dannymu?“

„Že si něco barví nebo něco takovýho, myslím. Vůbec jsem tomu nerozuměl a bylo to těžký chytit, protože on mluví trochu srandovně. Bylo to ale vážně strašidelný. Jako by ho něco posedlo a on mluvil cizí řečí.“

„Ale tvrdíš, že znal Dannyho jméno?“

„No, tak to bylo obzvlášť divný. Po tom, co řekl to s tím barvením a tak dál, se podíval na Dannyho a zničehonic prohlásil: ‚Jsi Danny Allen. Chodili jsme spolu na internátní školu.‘“

„Cože? Ten chlápek z G12 si myslel, že chodil na internátní školu s naším Dannym? To ale nechodil, že ne?“

„Jasně že ne. Na internátní školy chodí takový lidi jako ten sráč David Cameron a jeho kámoši, když jsou malý, no ne? Nemyslíš, že kdyby chodil náš Danny na internátní školu, tak by tady neutíral lidem prdele?“

„Když to podáš takhle, tak nejspíš ne. A co na to náš Danny řek’?“

„No něco na způsob: ‚Nikdy jsem vás neviděl, fakt sorry,‘ a na to ten z G12: ‚Danny, to jsem já, James DeWitt, chodili jsme spolu na King’s Scrivener.‘“

„King's co?“

„Takhle to řek'. Musela jsem si to najít v telefonu. Je to jedna z nejdražších škol v zemi. Znáš toho chlápka z pořadu *Příběhy starožitností*, co nosí takový ty legrační klobouky a děsně barevný košile?“

„Vím, koho myslíš. Babča ho miluje. Kdykoliv je v telce, mele v jednom kuse: ‚Jo, kdybych byla o čtyřicet let mladší...‘ a my na to, ‚babčo, fakt ne, snažíme se tu večeret.‘“

„No, tak tenhle pan děsně barevná košile chodil taky na tu školu, co o ní G12 mluvil, a s ním spousta dalších slavných týpků.“

„Jako kdo třeba?“

„Takhle z hlavy si to nevybavím. Jen že jich tam na tý wiki-pedii byla spousta. O některých jsem ani nikdy neslyšela.“

„A tenhle chlápek z G12 si fakt myslel, že náš Danny chodil zrovna na tuhle školu?“

„Právě. A Danny zas: ‚Nikdy jsem vás neviděl,‘ a ten G12 znova: ‚Jak to můžeš říct? Sedm let jsme spolu chodili do internátní školy, vyhrál jsi'.... ježíš, jak to říkal, Charmoody,.... Chimwilly.... no to je fuk. Že prostě Danny vyhrál školní cenu nebo něco takovýho a pak, teď se podrž, že po škole se prej Danny dostal na Cambridge.“

„To jako myslíš tu univerzitu, kam chodili lidi jako David Cameron a jeho kámoši?“

„Přesně tu.“

„A na to řekl Danny co?“

„No, co mohl říct, jen tohle: ‚S někým jste si mě spletl.‘ To už to začínalo vypadat, že ten z G12 chytne nerva, tak jsem řekla Dannymu, ať zmizí, že to vyřeším. Ale i pak, když Danny odešel, ten chlápek furt dokola mlel: ‚Vážně si nevymýšlím,‘ a já na to: ‚Samozřejmě že ne, drahoušku.‘ Víš, jak tady některý bývají zmatení, a tak jsem mu pověděla: ‚No třeba nemá Danny moc dobrou paměť,‘ a on na to: ‚Vy mi nevěříte, já to poznám.‘ Na to já zas: ‚To víte, že vám věřím,‘ a on

potom dodal: „Jak to, že pak znám jeho jméno, když nevím, kdo to je?“

„To je logická úvaha, no ne? Jak moh' ten G12 znát jeho jméno, když ho neznal?“

Jako na povel se obě mé kolegyně, Brenda a Kath, otočí v kuchyňce směrem ke stolu, kde usrkávám z hrnku kafe. Doufám, že je to brzo přestane bavit. Přemýšlel jsem, jak dlouho jim bude trvat, než se mě přijdou zeptat, a naštěstí jsem už měl připravenou odpověď, která je dostatečně neurčitá na to, aby z ní poznaly, že mě jejich názor nikterak nezajímá, a zároveň se mi s její pomocí podaří stočit konverzaci jiným směrem.

„To netuším, že jo? Možná je cvok.“

Kath vytřeští oči. „Myslíš?“ podívá se. „A víš co? Vážně tak působí.“

„Já teda slyšela v životě mnohem podivnější věci,“ dodá ještě Brenda. „Celý roky jsme si mysleli, že prateta našeho souseda je cáklá, a pak jednou, když jsme k nim šli na grilovačku, se za mnou zničehonic vynořila a prej: ‚Mám pro tebe vzkaz od tetičky Margaret,‘ a já: ‚A jakej?‘ protože jsem fakt měla tetičku Margaret, a ona řekla: ‚Nemáš dovolit lidem, aby po tobě šlapali.‘ To vám teda řeknu, úplně mně zamrazilo, když to řekla, protože přesně takový rady nám tetička Margaret vždycky dávala.“

Kdybych věřil v peklo – což naštěstí nevěřím –, nejspíš by mi teď už Lucifer dával zatopit pod prominentním kotlem v očekávání mého brzkého příjezdu. Takhle bohapustě lhát, až kvůli tomu toho chudáka postiženého odbyli jako blázna, je v lepším případě pěkná ubohost a v nejhorším do nebe volající sprostárna. Ale přesně to jsem udělal. Když jsem přímo před sebou uviděl zrovna Jamese DeWitta, málem mě z toho trefil šlak. Byl to ten úplně poslední člověk na celém světě, kterého bych na tomhle místě čekal. Lidem jako je James DeWitt se nikdy neděje nic špatného: žijou si jak v bavlnce. A přesto je tady a snaží se mě odhalit.

Na svou obhajobu – a myslím to obrazně – musím říct, že Jamesovo postižení s mým rozhodnutím lhát vůbec ne-souviselo. Pokud jde o popírání vlastní minulosti, jdou veškeré ohledy stranou. I kdyby byl nakrásně zdravý jako olympionik a pátilo mu to jako šachovému velmistrovi, stejně bych na něj vypálil starou dobrou fintu: „Nikdy jsem vás neviděl, fakt sorry.“ Stejně jako vždycky, když se mě někdo ptá na minulost – nikdy jsem nestudoval na chla-pecké internátní škole King’s Scrivener, nikdy jsem ne-vyhrál cenu, která mě předurčovala k něčemu velikému, nikdy jsem nešel studovat ekonomii na Cambridge. Můj ži-votopis nestojí vůbec za řeč. Chodil jsem na normální ško-lu, u maturity jsem nijak zvlášť neexceloval a pak jsem se vrhnul do světa, v němž jsem absolutně ničeho nedosáhl. Přesně tak jsem to vždycky říkal (navíc s přízvukem pro-středí, v němž jsem vyrostl, a ne vytríbenou angličtinou, kterou jsem si později osvojil) při pracovních pohovorech, na úřadu práce a dokonce i na prvním rande s Mayou. Kdy-bych totiž řekl cokoliv jiného, následovala by pak nutně otázka, o kterou jsem nestál: „Co se teda podělalo, že jsi skončil právě takhle?“

Podobné příběhy obvykle začínají u zapáleného učitele a ani u mě tomu není jinak. Paní Ashworthová, která mě učila v páté třídě na základce na Waterman Street v Nuneat-tonu, byla přesně ten typ učitelky, pro niž není nikdy nic problém. Trpělivě odpovídala na všechny otázky, vždycky věděla, co říct, aby vás povzbudila, a každý den ve třídě byl dobrodružství, jehož se chtěly účastnit úplně všechny děti, dokonce i ty zlobivé. Na jedněch deštivých podzimních třídních schůzkách pak paní Ashworthová sdělila mým ro-dičům něco, co absolutně nečekali – novinku, která jednou provždy změnila můj život, jak k lepšímu, tak i k horšímu. Konkrétně jim řekla, že jsem výjimečně nadaný žák.

Že mi to pálí jsem svým způsobem asi tušil už předtím. Číst a psát jsem uměl dávno před zápisem a taky jsem uměl nazpaměť všechny jízdni řády. V šesti letech jsem dostal od učitelky speciální povolení, že si smím nosit školní encyklopedie domů, protože jsem hltal všechno, co se mi dostalo pod ruku. Látku, na niž potřebovaly ostatní děti týdny, jsem zvládl za jediné odpoledne. Tehdy mi nic z toho nepřišlo bůhvíjak výjimečné, protože Waterman Street byla naprosto obyčejná základka, do níž chodily povětšinou obyčejné děti z úplně obyčejné čtvrti, takže jsem to nijak neřešil a své úspěchy jsem přičítal tomu, že jsem prostě jen o něco lepší než průměr. Jenže paní Ashworthová to viděla úplně jinak.

„Poslední dobou jsem hodně přemýšlela o Dannyho budoucnosti,“ pověděla mým rodičům, „a jsem přesvědčená, že jeho opravdu výjimečný intelekt potřebuje prostředí, v němž by se mohl dále rozvíjet. Nenapadá mě lepší instituce než chlapecká internátní škola King's Scrivener.“

Do té doby jsem o té škole neslyšel, ani jsem netušil, jak moc nóbl instituce to je, ale už jen z toho, jak to řekla, jsem vytušil, že to není žádná normální škola.

„Je to soukromá škola nedaleko Warwicku,“ vysvětlovala, „a nejlepší vzdělávací instituce v hrabství, ne-li v celé zemi. Jsem si naprosto jistá, že s přípravou a pilným studiem složí Danny přijímací zkoušky na výbornou. A vzhledem k jeho akademickým kvalitám jsem přesvědčená, že obdrží také stipendium a vás to nebude stát ani penny.“

„Nebude stát ani penny?“ zopakoval táta. „Chcete tím říct, že to není zdarma?“

„Měla jsem vám to lépe vysvětlit,“ usmála se omluvně. „King's Scrivener je soukromá internátní škola s velice dlouhou a slavnou historií, pane Allene. Většina rodičů, kteří tam posílají své syny, platí za to privilegium každé pololetí mnoho tisíc liber. Ale při troše štěstí by se tam Danny mohl dostat a studovat zadarmo.“

Ta poslední informace byla zásadní, protože pokud by King's Scrivener znamenal, že to bude něco stát, nemělo by vůbec smysl o tom mluvit. Tátu vyhodili z továrny na náhradní díly, kde dělal předešlé tři roky, a od té doby byl bez práce s výjimkou občasných melouchů pro známé a sousedy.

„Internátní škola?“ ozvala se máma, „to jsou takové ty školy, jak tam děti i bydlí?“

„Je mi naprosto jasné, že tato stránka Dannyho vzdělání pro vás bude velice náročná,“ připustila paní Ashworthová, „ale pokud by měl váš syn využít svůj pobyt na King's Scrivener na maximum a netrávit většinu času cestováním sem a tam, je internát tou nejlepší možnou volbou. Samozřejmě přijede na Vánoce, Velikonoce a na celé letní prázdniny. A určitě ho budete moct navštěvovat o víkendech, kdy jen budete chtít.“

„Já vážně nevím,“ řekla máma, „co myslíš, Rogere?“

„To kdybych kčertu věděl,“ řekl táta, „co takhle zeptat se Dannyho, co si o tom myslí on?“

Máma se na mě obrátila a tvářila se u toho velmi rozpačitě. „Co myslíš, Danny, líbila by se ti ta nová škola?“

Můj desetiletý mozek v tu chvíli překypoval nejrůznějšími představami. Měl jsem pocit, jako bych se ocitl na prahu vzrušujícího, nového dobrodružství, že se přede mnou otevírá úplně nový život, v němž se můžu stát, kým jen budu chtít. „Moc,“ odpověděl jsem, „a moc bych tam chtěl jít.“

Poté, co se táta opakovaně ujistil, že ho to vážně nebude stát ani penny, se s paní učitelkou dohodli, že mě bude připravovat na přijímací zkoušky. Den co den jsem po škole čekal, až ostatní děti odejdou domů, abych se učil kritickému myšlení, studoval Shakespeara, latinu, aplikovanou matematiku a spoustu dalších věcí. Miloval jsem to a vstřebával do sebe jako houba všechno, co jsem se učil. Když pak v září nastal den zkoušek, bála se paní Ashworthová, že bychom mohli přijet pozdě, kdybychom jeli veřejnou dopravou,

a tak mě s tátou vzala do Warwicku svým autem. Vzpomínám si, jak jsme projeli obrovskou tepanou železnou branou a já poprvé spatřil školní budovu, že mi z toho úplně poklesla brada. Nikdy předtím jsem nic takového neviděl, alespoň nic takového, co by neslo název škola. Ve světě, v němž jsem žil, byly školy jednopodlažní panelové bloky s asfaltem kolem dokola. Budova King's Scrivener byla všechno možné jen ne to. S dokonale strážnými trávníky, fontánami a majestátní architekturou vypadala spíš jako panské sídlo nebo královský palác. Vzpomínám si, jak jsem se podíval na tátou a pomyslel si: „Co to je?“ a viděl na jeho tváři tutéž otázku.

Tříhodinová zkouška měla probíhat ve velké aule. Když jsem s tátou a paní Ashworthovou následoval další uchazeče chodbami obloženými dubovým dřevem, zíral jsem s ohromením na zdi plné bronzových byst někdejších ředitelů, na vitríny přeplněné poháry a dřevěnými plaketami upomínajícími na sportovní úspěchy žáků, které sahaly až do 19. století. Bylo to jako cestovat v čase. Čím víc jsem toho viděl, tím zoufaleji jsem toužil, abych tu zkoušku udělal.

Zatímco jsme čekali před aulou, než se otevřou dveře, mohl jsem si důkladněji prohlédnout své rivaly. Bez výjimky dorazili všichni ve školních uniformách, dokonce i když byla sobota, zatímco já měl na sobě to, co jsem ráno popadl na zemi, tedy staré džíny a triko. Navíc nešlo přehlédnout, oč statnější a vyšší byli ti chlapi tady než mí spolužáci ze školy. Kdybych je potkal na ulici, byl bych si myslel, že jsou minimálně o rok nebo dva starší než já, i když mě paní učitelka ujišťovala, že jsou stejně staří. Mezi všemi shromážděnými, které jsem viděl, však jeden skutečně vyčníval. Byl skoro o půl hlavy vyšší než já, měl hustou blond kštici a chodil jako ragbista. Už jen z toho, jak stál, se zataženými rameny a zády rovnými jako prkno, jsem tušil, že ho bude uznávat celá jeho škola. Působil dojmem, že na světě neexistuje žádná osoba nebo věc, které by mu dokázaly nahnat strach. Když promluvil, všichni kluci

kolem doslova viseli na každém jeho slovu. Tu a tam k němu přišel někdo s jinou uniformou a potřásl mu rukou způsobem, jaký jsem do té doby vídal jen u dospělých. Jako by měli za to, že je nutné, aby mu dali najevo svůj respekt. Jako by byl nějaký král a všichni ostatní jen jeho poddaní.

Dveře do auly se konečně otevřely. Zatímco se do místnosti valil první proud studentů, já zažíval podivnou směsici hrůzy a vzrušení. Bylo mi úplně zle z představy, že celá má budoucnost teď stojí na jedné jediné zkoušce, ale zároveň jsem se nemohl dočkat, až předvedu všechno, co mě paní učitelka Ashworthová naučila. Když na mě přišla řada, táta mi položil ruku na rameno a řekl mi, že je na mě pyšný, ať už to dopadne jakkoliv. I paní učitelka mě poplácala po zádech a řekla: „Teď jdi a ukaž jim, co my na Waterman Street dokážeme.“ O chvíli později jsem se v aule posadil ke stolu zhruba uprostřed místnosti a pečlivě rozložil pera a tužky. Když jsem se zadíval na stupínek před sebou, uviděl jsem, že na stěně je zlatou barvou vysoko nad rudým sametovým závěsem vyvedeno motto školy King's Scrivener *Sic parvis magna*. S využitím latiny, za niž jsem vděčil paní Ashworthové, jsem je přeložil následujícím způsobem: „Neboť z malých věcí povstává velikost!“